

VERSLAG d.d. 26 januari 2022 van de hybride vergadering van de commissie Bestuur, Economie en Middelen van de provincie Utrecht

Voorzitter: ir. M. de Widt

Namens het college van GS: ir. R. van Muilekom, ir. A. Schaddelee en drs. R. Strijk

Woordvoerders: K. Boelhouwer (GroenLinks), R. Dercksen (PVV), B. van den Dikkenberg (SGP), T. Dinklo (JA21), M. de Droog (D66), E. Kamp (D66), M. Eggermont (SP), J. van Gilse (VVD), N. Groen (GroenLinks), N. Haan-Mourik (ChristenUnie), H. Rikkoert (ChristenUnie), M. Hoek (50PLUS), V. Janssen (VVD), J. d'Hondt (PvdA), H. Keller (PvdD), A. Kocken (VVD), M. Lejeune-Koster (PvdA), O. Suna (PvdA), W. Weyers (JA21), C. Westerlaken (CDA)

Van ambtelijke zijde aanwezig: B. Ferwerda (commissiegriffier), B. Wijshijer (commissiesecretaris)

Notulist: Marjan ter Wee (Notuleerservice Nederland)

1. Opening en algemeen

1.1. Opening

De voorzitter heet alle aanwezigen welkom. Vervolgens opent zij de vergadering.

Hartelijk welkom ook voor mevrouw Batteau. Zij zal inspreken bij agendapunt 1.7: inspraak met betrekking tot plannen bij het Henschotermeer.

De vergadering duurt tot 13.00 uur. Als de agenda dan nog niet is afgehandeld dan is er extra tijd gereserveerd op woensdagavond 2 februari van 19.30 – 22.30 uur.

1.2 Vaststellen agenda

Na de behandeling van de termijnagenda is er een inspreekster en een rondvraag over het Henschotermeer.

Er zijn twee Statenvoorstellen en zes Statenbrieven ter bespreking.

Statenvoorstellen:

- SV Provinciale verrekening herindeling Vijfheerenlanden
- SV Toekomst Recreatieschappen

Daarna volgt de bespreking van de Statenbrieven / opwaarderingen.

Omdat er een verband is tussen de Toekomst Recreatieschappen en de SB Vastgesteld Omgevingsprogramma Recreatie en Toerisme 2022 – 2025 zijn deze achter elkaar op de agenda geplaatst.

De agenda wordt vastgesteld.

1.3 Mededelingen

Mevrouw Keller leest een verklaring voor namens alle fracties van de Provinciale Staten:

De uitzending van BOOS heeft heel veel losgemaakt in de samenleving. Thuis en ook in veel organisaties komt het gesprek over ongewenste omgangsvormen, grensoverschrijdend gedrag en veiligheid weer op de agenda. Ook wij zijn geschrokken van de ervaringen, samen met miljoenen andere kijkers. Hoewel het een open deur lijkt is het belangrijk om te blijven benadrukken dat iedere werkplek een prettige plek moet zijn waar grensoverschrijdend gedrag niet wordt getolereerd en waar zorgvuldig wordt omgegaan met machtsrelaties. Dat geldt ook voor de provincie Utrecht en onze uitvoeringsorganisaties. Ondanks onze politieke meningsverschillen zijn wij het hier gezamenlijk over eens. Grensoverschrijdend gedrag kan niet, mag niet en behoort direct gecorrigeerd te worden.

Het maatschappelijk debat biedt een goed aanknopingspunt om er ook binnen de eigen provincie nader aandacht aan te besteden. We rekenen erop dat de ambtelijke leiding deze gelegenheid benut en willen dat met dit statement onderschrijven.

Gedeputeerde Strijk spreekt zijn waardering uit dat PS als hoogste orgaan duidelijk maakt hoe ze naar deze zaak kijkt en geeft aan dat Gedeputeerde Staten en het management dit volledig onderschrijven. De organisatie heeft hier ook aandacht voor. De heer Strijk licht dat kort toe. Er zijn protocollen en een klachtenregeling te vinden op intranet. Er is een netwerk van interne vertrouwenspersonen die daarvoor zijn opgeleid. Alle adviezen van het landelijk netwerk vertrouwenspersonen zijn hier overgenomen. Sinds maart 2021 is er een regisseur Integriteit die samen met de vertrouwenspersonen het bureau Integriteit vormen. Er worden informatiekaarten gemaakt en bijeenkomsten

georganiseerd waarin dit wordt toegelicht. Bij de beëindiging van iedere nieuwe medewerker wordt er een workshop gegeven over dit onderwerp en worden de vertrouwenspersonen voorgesteld. Er zijn workshops voor leidinggeven en er is een terugkerende interactieve presentatiereeks over dit onderwerp. Het is met regelmaat onderwerp gesprek aan de managementafels om dit te borgen. Naar aanleiding van de gebeurtenissen van vorige week is er in de interne communicatie aandacht aan besteed. De uitgangspunten: wij accepteren dit niet, het moet hier een veilige werkomgeving zijn voor iedereen, het netwerk van vertrouwenspersonen en het bureau Integriteit moeten toegankelijk zijn en veilig.

Mevrouw Lejeune stelt voor om een informatiesessie te beleggen waar zij met vragen, klachten of meldingen terecht kunnen. Besloten wordt om de regisseur Integriteit hier een toelichting over te laten geven in één van de volgende vergaderingen.

Commissaris van de Koning Oosters merkt op dat er gewerkt wordt aan het vernieuwen van de ambtelijke gedragscode en dat de opstellers daarover graag met de Statencommissie BEM in gesprek willen. Er is een element aan de ambtelijke gedragscode toegevoegd over relaties op de werkvloer en ongewenste situaties in dat kader. Besloten wordt om deze twee zaken aan elkaar te koppelen. De afspraak wordt genoteerd om dit onderwerp vlak voor of vlak na de zomer te agenderen voor de Statencommissie BEM.

Gedeputeerde Strijk meldt dat er op 21 december 2021 bericht is gestuurd over de kwetsbaarheid van Open Source Software. Vorige week is er een memo naar de Statencommissie gestuurd welke acties daar op zijn ondernomen. De heer Strijk wil met deze mededeling benadrukken dat er veel aandacht is voor dit onderwerp.

Gedeputeerde Strijk heeft een bijeenkomst gehad met de collega's voor financiën van de provincie. Op 12 januari was er in het kader van de Groeisprong een gesprek over onder andere het Provinciefonds en de maatstaven die bepalen hoe het geld over de 12 provincies en de motorrijtuigenbelasting wordt verdeeld en de veranderingen die daar spelen in het kader van de herijking van het Provinciefonds. Een generiek beeld was dat alle 12 provincies op de langere termijn problemen zien ontstaan met de houdbaarheid van hun financiën, dus de structurele begroting op de langere termijn in het licht van de uitdagingen op het gebied van klimaat, woningbouw, duurzame mobiliteit en energietransitie. Alle provincies zien op de kortere termijn vooral vraagstukken rond de instabiliteit en de onzekerheid. Alle provincies stelden dat zij geen uitvoeringsloket zijn van het Rijk, dat zij daar zelfstandig beleid op voeren en hechten aan een eigen zelfstandig belastinggebied.

Het is goed om te constateren dat alle provincies deze knelpunten ervaren. De aanpak kan dan ook samen worden gedaan.

Recente publicaties in dit kader:

Raad van Openbaar Bestuur – 2021 – Rust Reinheid en Regelmaat bij de financiën van decentrale overheden.

Raad van State – januari 2022 - het advies aan het nieuwe kabinet over de noodzaak van financiële zekerheid bij decentrale overheden.

In coalitieakkoord staat: "Om een stabielere financiering voor mede-overheden te realiseren en hun autonomie te vergroten wordt in de komende jaren een nieuwe financieringssysteem voor de periode na 2025 uitgewerkt, waarbij ook de mogelijkheid voor een wat groter eigen belastinggebied wordt betrokken."

Inmiddels is bekend dat het Rijk voor de zomer van dit jaar de contourennota over die financiën wil versturen aan de Tweede Kamer. Dit is besproken binnen het IPO, en dat leidt ertoe dat in de komende 5 maanden provincies hierover in gesprek willen met het Rijk. Het gaat dan over de lange termijn structurele financiën van decentrale overheden, ook de gemeenten zijn erbij betrokken, en de herijking van het Provinciefonds per 1 januari 2023.

Er is nog geen concrete planning, maar de heer Strijk kondigt aan dat hij hier in de komende maanden regelmatig op terug zal komen bij de Statencommissie BEM.

De heer Janssen bedankt de heer Strijk voor de uitgebreide terugkoppeling. Hij geeft aan niet helemaal gerust te zijn op de berichten over stabiele financiën en vergroting van het belastinggebied. Er zijn ook forse uitnames gedaan uit het gemeentefonds.

De heer Eggermont denkt dat het handig is dat de heer Strijk, voordat hij in gesprek gaat met het Rijk, van de Statencommissie BEM hoort hoe zij er over denkt en welk soort belastingen de meest logische zijn. De heer Strijk noemt dit een goede eerste stap is om de opties gezamenlijk door te nemen en naar principiële mogelijkheden te kijken en noemt dat als een afspraak.

Gedeputeerde Strijk vraagt of er behoefte is aan een informatiesessie over de organisatie ontwikkeling, met CMT en provinciesecretaris. Hier is geen belangstelling voor.

Commissaris van de Koning Oosters stelt namens GS voor om een informatiesessie over de Public Affairs strategie te organiseren om de mogelijkheden te inventariseren. Besloten wordt om dit in te plannen.

Gedeputeerde Van Muilekom meldt dat de commissie gisteren de Statenbrief 'Betrokkenheid Staten van Utrecht bij het slavernijverleden' heeft ontvangen. Bij de eerste bespreking van het onderzoek in de commissie BEM zijn er diverse vragen gesteld en reacties gegeven. In de afgelopen maanden hebben GS zich verder verdiept in de bevindingen van het onderzoek en verkend hoe de stad Utrecht, andere provincies en het Rijk omgaan met het slavernijverleden. Een samenvatting en een gespreksnotitie om hierover met elkaar in gesprek te gaan zijn bij de Statenbrief gevoegd. De heer Van Muilekom biedt aan om de bespreking van dit onderwerp te faciliteren en wil een van de onderzoekers of andere deskundigen uitnodigen voor een nadere toelichting.

De voorzitter stelt voor om voor het onderwerp Slavernijverleden een aparte bijeenkomst te organiseren, los van een reguliere BEM vergadering, om daar voldoende tijd en ruimte voor te hebben en vraagt of de commissie hiermee in kan stemmen. Daarnaast zijn er misschien Statenleden die wellicht mee willen denken over de opzet van de bijeenkomst.

De heer Dinklo wil dit voorstel in de fractie bespreken en kan daar nu niet over beslissen.

De heer Kocken zegt dat de heer Dikkenberg hier een goed voorstel over heeft gedaan en dat daar wat hen betreft niets in wijzigt.

De heer Dikkenberg zegt dat het voorstel hem overrompelt. In september zijn er feiten verzameld, daar zouden de Staten een vervolg aan geven. Die lijn staat hij nog steeds voor. Hij geeft de griffie de rol om dit vanuit de Staten te gaan regelen. Hier moet niet te snel over worden besloten.

De voorzitter erkent dat het kort dag is om over te besluiten. Zij stelt voor om aan de griffie het voorstel door te geven dat zij hier een sessie over organiseren. Eventueel wordt de vorm in een volgend overleg nader besproken.

Mevrouw Boelhauer denkt dat de werksessie al kan worden ingepland.

Gedeputeerde Van Muilenkom zegt dat in de BEM vergadering van 27 oktober 2021 is gesproken over steunpakketten en middelen die van het Rijk komen en die aan gemeenten zijn toebedeeld. Middelen bedoeld voor cultuur en gericht op jongeren in coronatijd. De PvdA heeft toen gevraagd om na te gaan hoe die middelen bij de gemeenten worden besteed. Het ging om een bedrag van 58.5 miljoen voor heel Nederland. De heer Van Muilekom heeft een bijeenkomst met de wethouders cultuur gehad. Veel gemeenten maakten een pakket van de middelen die ze van het Rijk ontvingen en hebben dat ingezet voor cultuur en soms voor jongeren. Elke gemeente deed wat het meest geschikt werd geacht voor de gemeente. Het is veel gericht geweest op activiteiten op het gebied van sport en cultuur, soms extra jongerenwerk, soms gericht op schoolmaatschappelijk werk. Kortom, een breed scala aan activiteiten. De conclusie wat dit betekent voor de inzet van de provincie is wat de heer Van Muilekom betreft dat de provincie hier geen extra middelen voor beschikbaar moet stellen, anders dan de middelen die vanuit het eigen cultuur- en erfgoedprogramma worden ingezet, gericht op cultuur educatie, het steunpakket voor jonge makers en het jeugdfonds ter ondersteuning van cultuur en sport.

Gedeputeerde Schaddelee meldt dat er vorige week in de commissie RGW een vraag is gesteld over de uitbreiding van zwemwaterlocaties. Daar is gisteren een memo over gestuurd. Deze wordt geagendeerd voor de volgende commissie BEM.

Mevrouw Van Gilse vraagt of dit betekent dat het gesprek over de memo met gedeputeerde niet kan worden gevoerd vóór de statenvergadering waarin het bodem- en waterprogramma voorligt.

De voorzitter nodigt mevrouw Van Gilse uit om er nu een vraag over te stellen.

Mevrouw Van Gilse zal hier straks vragen over stellen aan het einde van het betoog van gedeputeerde Schaddelee.

De heer Kocken meldt over de agenda: punt 2.8 kan van de agenda af. De punten 3.5 en 3.14 bespreken we graag te zijner tijd.

1.4 Ingekomen stukken BEM

Ter informatie.

1.5 Vaststellen verslagen commissie Bestuur, Economie en Middelen 1 december en 8 december 2021

De verslagen worden vastgesteld.

1.6 Termijnagenda BEM en lijst moties

Ter kennisname

De heer Janssen merkt op dat op de lijst Toezeggingen staat dat de commissie geïnformeerd zou worden over de bijdrage die de rijksoverheid wil leveren aan het herstel van de schade door de valwind in Leersum. De heer Janssen vraagt naar de voortgang hiervan. Daarnaast is hij verheugd dat het college besloten heeft om het voorstel dat de VVD heeft gedaan om geld hiervoor beschikbaar te stellen over te nemen.

De tweede vraag gaat over motie 96 – daarvan is gevraagd om een concernbrede opgave en kennisstrategie te benoemen. Het viel op dat in het organogram van de nieuwe organisatiestructuur de concernbrede opgave nog niet is opgenomen. Wat is daar de status van?

In de motie is ook verzocht om vanaf 2023 een langetermijnbegroting aan de PC cyclus toe te voegen. Het college heeft gezegd in de kaderbrief de contouren te schetsen, maar niet dat tweede stuk. De VVD wil dat dat in de uitvoering wordt meegenomen en dat het in de tekst wordt opgenomen.

Commissaris van de Koning Oosters zegt dat in Statenbrief is aangegeven wat de laatste stand van zaken is over de financiering van de schade van de valwind en de bijdrage van diverse departementen en dat een eventuele bijdrage van het ministerie van Binnenlandse Zaken nog voor besluitvorming voorligt. Die bijdrage zal rechtstreeks naar de gemeente Leersum gaan. Als de omvang van dat bedrag helder is worden Provinciale Staten daarover geïnformeerd.

Antwoord van gedeputeerde Strijk op de verwerking van de lange termijn begroting in de PC stukken: er is toegezegd dat we bij de kadernota met een langetermijnplanning komen. We kijken hoe we dit goed kunnen vormgeven. De heer Strijk wil op dat moment met de commissie vaststellen of het de juiste vorm is om de cijfers voortaan te presenteren. Bij de stukken van 25 mei zit de Kadernota met de lange termijn begroting.

Verduidelijking door de heer Janssen: in de motie is gezegd dat er een concernbrede opgave en kennisstrategie zou komen. In het organogram zijn alle concernbrede opgaven keurig verwerkt, maar de opgave strategie en kennisontwikkeling kwam in dat organogram niet terug.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat hij al heeft aangegeven dat tijdens de bijeenkomst van de Groeisprong op 12 januari is aangegeven dat één van de deelopdrachten is om niet alleen te komen tot een doorrekening en scenario analyses van de financiële toekomst tot 2040, maar om ook vanuit dit traject als organisatie te leren en het eigen strategisch vermogen te versterken. Dat is een opdracht die nu meeloopt in die Groeisprong. Die conclusies hierover moeten in mei worden getrokken; waar laten we dit in ons organogram landen. Daar is nu nog geen antwoord op.

De heer Janssen zegt dat voor de VVD vaststaat dát we het gaan doen. En daar is volgens ons de toezegging op gekomen. De motie zou worden uitgevoerd.

De voorzitter en de heer Strijk bevestigen dat dit inderdaad gaat gebeuren.

1.7 Inspraak

Mevrouw Batteau komt inspreken over het Henschotermeer. Omdat over hetzelfde onderwerp ook een rondvraag is gesteld wordt de behandeling van de agendapunten 1.7 en 1.8 samengevoegd.

Volgorde:

- Mevrouw Batteau krijgt het woord.

- Na afloop is de commissie in de gelegenheid om vragen te stellen.
- Mevrouw Batteau kan daar antwoord op geven.
- Daarna wordt de rondvragen over het Henschotermeer behandeld, ingediend door de SP en de PvdD en de PvdA, eventueel na een toelichting van partijen.
- Gedeputeerde kan reageren op de rondvraag.
- Tenslotte heeft mevrouw Batteau de gelegenheid om te reageren op de beraadslagingen.

Mevrouw Batteau:

Geachte Statenleden, geachte commissieleden, mijn naam is Jesseka Batteau, inwoner van Woudenberg, en ik spreek hier in namens meer dan 15.000 mensen die zich middels een petitie hebben uitgesproken tegen de verpret parking van het Henschotermeer.

De Provincie Utrecht heeft hierin een belangrijke rol. Zij heeft als stuurgroep lid en toezichthouder de verantwoordelijkheid erop toe te zien dat de landschappelijke waarden en natuurwaarden beschermd worden, zoals in 2015 met de gemeenten en het landgoed is afgesproken.

Een omheind recreatiepark met jaarrond verblijf en vermaak. Dat is de toekomst van het Henschotermeer als het aan de exploitant Mooi Meer BV ligt. Begin december presenteerde de uitbater zijn plannen tijdens een voorlichtingsmiddag en deze zijn schokkend. Er komt zeker 6000 m² aan extra bebouwing in de bossen rond het meer. Twee restaurants, een overdekte speelhal, een onbekend aantal appartementen, vijftig chalets tussen de bomen aan het water, een activiteitenhal (tweemaal de grote van een sporthal!!), een klimbos, een trimbaan, een kinderboerderij, jaarrond drive-in camperplaatsen, een toren op het eiland en een extra brug. En niet te vergeten, de verhuizing van het YMCA-complex naar hetzelfde terrein bij het Henschotermeer.

Daarmee gaat het unieke natuurlijke karakter van het meer definitief verloren. Er zal flink gekapt gaan worden. Het verlies aan bomen, de bouw en toenemende recreatie zal een zeer negatief effect hebben op de natuur, het landschap, de biodiversiteit en dieren die daar in het wild leven. Het feit dat het gebied inmiddels geruime tijd is afgesloten met een hek met prikkeldraad is natuurlijk in- en intriest.

Het is klip en klaar wat hier speelt. Het gaat hier om de commerciële 'verpret parking' van een natuurgebied dat van iedereen hoort te zijn, mens én dier, en niet van een ondernemer die uit is op winstmaximalisatie.

Inmiddels hebben meer dan 15.000 mensen onze petitie tegen deze plannen ondertekend. Meer dan 15.000 mensen uit gemeenten Woudenberg en Utrechtse Heuvelrug, uit de regio, uit de wijde omgeving, en vanuit het hele land stellen: laat de natuur natuur, bescherm het meer tegen roofzuchtig winstbejag dat ten koste gaat van mens, dier en natuur.

De plannen zijn niet overeenkomstig de afspraken die zijn vastgelegd in het gezamenlijke ontwikkelkader uit 2015 dat is ondertekend door gemeente Woudenberg, gemeente Utrechtse Heuvelrug, Provincie Utrecht en Landgoed Den Treek-Henschoten. Daarin is afgesproken dat de overheden in gezamenlijkheid de visie op het gebied vormgeven en deze in de toekomst *blijven* ontwikkelen; dat de landschappelijke waarden en natuurwaarden beschermd en waar mogelijk versterkt worden.

De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft aangegeven dat zij opnieuw aan tafel wil om de visie te toetsen aan de huidige ontwikkelingen en de stand van zaken in het gebied. Zij vreest voor onbeheersbare recreatiedruk en een groot verlies aan landschappelijke waarden en natuurwaarden als de huidige plannen doorgang vinden. De vraag is, wat doet de Provincie in deze?

De plannen passen bovendien niet in de provinciale beleidskaders. In een rapport opgesteld door een onafhankelijk onderzoeksbureau voor Stedenbouw, Ruimtelijke ordening en Ontwikkelingsmanagement in 2019 worden op elk onderdeel van de plannen grote tot zeer grote knelpunten aangewezen. Het klimbos, de trimbaan en het grote YMCA-complex passen NIET binnen de gestelde kaders voor het Natuur Netwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur Nederland). Jaarrond Horeca, een activiteitenhal, verhuureenheden aan het water en camperplaatsen passen NIET binnen de gestelde kaders voor recreatie, landschap en archeologie zoals deze zijn opgenomen in de Provinciale Ruimtelijke Verordening. Hoe kan dit?

Statenleden, ik roep de provincie op om samen met gemeenten en het landgoed opnieuw en kritisch te kijken naar het ontwikkelkader en dit te toetsen aan het eigen beleid en de huidige stand van zaken. We zijn 7 jaar verder en in de tussentijd heeft er een enorme verstening en recreatieverdichting plaatsgevonden om het meer. De samenleving trekt nu heel hard aan de bel. We kunnen niet doorgaan met nog meer bouw, nog meer recreatiefaciliteiten, nog meer wegen en nog meer verstening in de natuur. Onze natuur, zo blijkt keer op keer, is bij ondernemers in slechte handen.

Provincie Utrecht, geef blij van visie en goed bestuur. Luister naar het duidelijke signaal dat is afgegeven en kom tot een nieuwe gebiedsvisie waarin de bescherming en versterking van de natuur, landschap, biodiversiteit en habitat daadwerkelijk het uitgangspunt vormen.

Ik dank u wel.

Vragen vanuit de commissie:

De heer Weyers heeft met afgrijzen naar het betoog van mevrouw Batteau geluisterd. Deze plannen staan ver af van het ontwikkelkader dat in 2015 is vastgesteld. De partijen die het destijds ondertekend hebben moeten het daar toch mee eens zijn. Hoe verklaart u de kloof tussen het ontwikkelbeeld en het plan?

De heer Kamp begrijpt de onrust en noemt de petitie een belangrijk signaal. Mevrouw Batteau roept Provinciale Staten op om te komen met een nieuwe gebiedsvisie. Vraag van de heer Kamp: vindt u dat de huidige gebiedsvisie onvoldoende bescherming biedt? Wat zou er in de nieuwe moeten staan omdat de huidige niet toereikend is?

Mevrouw Jager vindt het belangrijk dat er aandacht is voor deze plannen waardoor een bijzonder stukje natuur in onze provincie onherstelbaar beschadigd dreigt te worden. Vanuit de media-aandacht is op te maken dat de exploitant zegt dat de bewoners voldoende betrokken zijn bij de plannen. Vindt u dat u voldoende betrokken bent bij de plannen voor het Henschotermeer?

Mevrouw Groen maakt zich zorgen om de plannen als inwoner van de Utrechtse Heuvelrug en als statenlid. De gemeente Woudenberg stelt het bestemmingsplan hiervoor vast. De raad van Woudenberg is blijkbaar akkoord. Hoe leeft dit binnen de gemeente?

Mevrouw De Haan is als oud inwoner van Woudenberg vertrouwd met het Henschotermeer en brengt het volgende te berde. U begint uw inspraak op het moment dat de ondernemer met een gebiedsvisie komt die al vanaf 2019 helder is, die in een participatietraject is neergelegd en waar reacties op zijn gekomen waar ook dingen van zijn verwerkt. Maar uw begin is eerder een eindpunt dan een startpunt. Het startpunt is voor mij dat het recreatieschap in 2015 heeft gezegd met 11 gemeenten en de provincie: wij stoppen met het recreatieschap. Wij waren er op tegen dat grote recreatieterreinen in handen zouden komen van private ondernemers. Vanuit dat oogpunt zie ik een ondernemer die al heel veel risico's heeft genomen en die dat moet uitbaten. U spreekt van extreme ontwikkelingen. Als ik naar de plaatjes kijk zie ik dat de ondernemer daar wel mag bouwen, maar daarvoor op zijn eigen terrein ook rood steen voor in moet leveren, als een vorm van verevening. Daarnaast is er inderdaad recreëren het jaar rond toegezegd aan de ondernemer. U bent daar tegen, maar dat is wel de afspraak. U wilt terugkomen op de afspraken. Waar ziet u juridisch de wijze waarop dat zou kunnen? Ik zie het ook wel als behoorlijk bestuur dat we niet tijdens het spel de regels veranderen. Tegelijkertijd ben ik ook heel erg voor om het recreatiegebied met natuurwaarden overeind te houden, maar ik ben benieuwd of u en alle ondertekenaars van de petitie terugkomen op het startpunt, gemeenten die niet meer willen waardoor het Henschotermeer in andere handen valt, in hoeverre is dat duidelijk? En waar zit de ruimte om binnen de plannen die er liggen uw invloed zo goed mogelijk aan te wenden om de natuur een zo duidelijk mogelijke plek te geven?

De heer Janssen zegt dat in de overeenkomst is afgesproken dat de ondernemers de ruimte krijgt om te ondernemen. En dat het de gemeenteraad van Woudenberg is die nu als eerste een besluit moet nemen over het bestemmingsplan daar waar er mogelijk een wijziging op het bestemmingsplan nodig is. Wat is de reactie vanuit de raad van Woudenberg en bent u daar voldoende gehoord?

Beantwoording van de vragen door mevrouw Batteau:

Kan ik verklaren waarom er zo'n kloof is tussen het ontwikkelbeeld en het plan? Alleen de exploitant weet daar het antwoord op. Hij ziet het als een kans om zijn eigen recreatieterrein uit te breiden. Deels ligt het aan de openingen die daarvoor liggen in het ontwikkelplan.

Wat zou er anders moeten in het ontwikkelkader?

Er wordt heel veel ruimte geboden aan de exploitant voor een businesscase, maar er wordt geen begrenzing aan gegeven. Inderdaad, het is overgegeven aan de markt. Dan verlies je sturing. Het ontwikkelkader biedt veel ruimte; we zullen meekijken, bestemmingsplan wijzigen, overheden gaan alles om de exploitant te faciliteren. En het is niet noodzakelijk. Er zijn ook mogelijkheden om op een andere manier winst te maken, bijvoorbeeld door entree te heffen in plaats van alles vol te bouwen.

Zijn de bewoners meegenomen in het participatietraject? Nee, dat is niet het geval. Belanghebbenden hebben aan de voorkant niet mee kunnen denken. Ook andere scenario's zijn niet onderzocht, bijvoorbeeld om het op een non profit basis te beheren en onderhouden. Eenmaal overdragen aan deze exploitant is er ook geen participatietraject geweest waar de inwoners van Woudenberg en Utrechtse Heuvelrug op een transparante manier zijn meegenomen. Inderdaad zijn er in 2019 al plannen voorgelegd. Er wordt gezegd dat er toen opmerkingen zijn gemaakt door belanghebbenden en omwonenden. Ik heb heel veel onderzoek gedaan, ik ben geen stukken tegen gekomen waar uit bleek wat er is ingebracht en wat er vervolgens mee is gedaan. Het is eigenlijk een claim waarvan ik niet kan staven of dat daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

Leeft het binnen de gemeente? Ja, ik heb een artikel geplaatst op Facebook. Daar is onmiddellijk op gereageerd. Er is een tweede petitie gestart. Er wordt over gediscussieerd. Het is geen uitgemaakte zaak dat Woudenbergers die oké vinden.

Wijken we af van de afspraken en inkadering die in het verleden zijn gemaakt?

Het gaat om de interpretatie van het ontwikkelkader en de afspraken die zijn gemaakt.

In het ontwikkelkader wordt nadrukkelijk gezegd: we zullen altijd zorgen voor natuurwaarden, we zullen zorgen dat de landschappelijke waarden beschermd worden en waar mogelijk versterkt. Daar heeft de ondernemer zich gewoon aan te houden. Als je 6.000 m² in een gebied gaat bebouwen, dan krijg je verstening, en toename van recreatiedruk en parkeerplaatsen. Dus we hebben de ondernemer te houden aan de afspraken.

Tegelijkertijd biedt het ontwikkelkader ook openingen, daarvan zeggen wij dat er naar gekeken moet worden.

Over het wisselen van rood en groen. De ondernemer in kwestie gaat geen rood afbreken en elders plaatsen. Hij heeft inmiddels ook 270 chalets toegezegd gekregen, hij heeft gebied bijgekocht. Er komt 8.000 m² bij op zijn eigen recreatieterrein, plus wat hij wil bijbouwen aan het Henschotermeer.

Hoeveel vierkante meter gaan we deze exploitant geven om druk uit te oefenen op de natuur?

Inderdaad, het besluit ligt bij de raad van Woudenberg, en dat baart mij, en met mij 15.000 mensen, enorm zorgen. Het wordt een lokaal besluit. Ik kan verwijzen naar Zeewolde met Meta. Er wordt lokaal een besluit genomen, gebaseerd op lokale belangen, dat een bovenlokaal effect heeft, en een grote impact op ons leefgebied en op de publieke ruimte.

Ik vind het onaanvaardbaar dat een raad met een beperkte blik, en niet bereid om te kijken naar de grotere maatschappelijke context waarin dit plaatsvindt een besluit gaat nemen, bijvoorbeeld over die bestemmingsplan wijziging. Bijvoorbeeld om verblijf mogelijk te maken aan het meer. Ik vind het belangrijk dat de provincie hierin met de gemeenten in gesprek gaat samen bekijkt: waar willen we naar toe met onze natuur en recreatie. Natuur en recreatie moeten in samenhang worden bekeken.

Rondvraag naar aanleiding van bericht 'Petitie tegen verpretparking Henschotermeer 10.000 keer ondertekend. Ingediend door SP en PvdD. Toelichting door de heer Eggermont.

De heer Eggermont zegt dat het duidelijk is dat er onrust is, en niet alleen in het gebied rond het Henschotermeer. Waar het in de kern om gaat is: in hoeverre kan, maar vooral ook wil, de provincie opereren in dit onderwerp op de vragen die door de inspreker naar voren zijn gebracht. Je kunt ruimte bieden voor recreatie. Maar je hebt recreatie en recreatie. De manier waarop er mee om wordt gegaan maakt het noodzakelijk om daarover in discussie te raken. Dat niet alle ruimte genomen hoeft te worden, ook al lijkt de overeenkomst die ruimte wel te bieden.

Wat kan en wil de provincie hier in doen?

Rondvraag over het Henschotermeer. Toelichting door de heer Suna.

De heer Suna zegt dat dit al speelde in 2016. De PvdA heeft toen met de SP veel aandacht gevraagd om het Henschotermeer toegankelijk te houden, om niet te hoeven betalen, om geen hek te krijgen, om wandelaars de kans te geven om van de natuur te genieten. Destijds was het college niet bereid om daarin mee te gaan en er was een probleem met financiën dat niet meer was dan 100.000 euro. Ik hoor van gedeputeerde Schaddelee dat nu statenbreed wordt ingezien wat de impact is van meer ruimte geven. Ik ben het volledig eens met de inbreng van mevrouw Batteau. Wij hadden schriftelijke vragen voorbereid. Toen we hoorden dat er een inspreker kwam hebben we dat omgezet naar rondvragen. Deze zijn misschien gedetailleerd en kunnen nu niet helemaal beantwoord worden. Dan kunnen ze ook schriftelijk worden beantwoord.

Interruptie door de heer Janssen.

Ik hoor de heer Suna zeggen dat er een statenbrede eensluidende opvatting zou zijn, maar die conclusie kan hij niet trekken uit mijn woorden want ik heb gezegd dat het bij de raad van Woudenberg ligt en ik vind het redelijk bizar dat dit zo wordt afgeserveerd. Onze fractie gaat daar zeker niet in mee.

De heer Suna constateert dat de VVD er anders in staat en blijkbaar wel voorstander is van zo'n pretpark en niet dat de natuurlijke waarden bij het Henschotermeer behouden blijven. Hij noemt dat een politieke keuze. De PvdA is wel van plan hier iets mee te doen, afhankelijk van de beantwoording van het college hierover. De belangrijkste vraag is: is hier in de stuurgroep over gesproken? Er waren eerder afspraken gemaakt, we zijn daar geweest. Elke keer werd gezegd: de natuurlijke waarden worden beschermd, we gaan voor het hoogst noodzakelijke. Nu is er sprake van een totaal andere situatie. Dat is onacceptabel. Dat gaat niet alleen over Woudenberg of Utrechtse Heuvelrug. Dat ligt veel breder, ook over provinciale grenzen heen. Daarom denk ik dat we daar zeker wat mee moeten en ben ik benieuwd naar de reactie van het college.

Reactie van gedeputeerde Schaddelee op de twee rondvragen.

Gedeputeerde Schaddelee begrijpt de frustratie van mevrouw Batteau en de 15.000 ondertekenaars van de petitie en die deelt hij. Tegelijkertijd is er sprake van een ingewikkelde balans. Gemeenten wilden de kosten niet langer dragen. Bij verkoop van het gebied geef je ruimte aan ondernemers. Er wordt een uitverkoop van natuur en landschap geschetst, daar heb je de consequenties van te dragen, maar het is geen uitverkoop waar de provincie niets over te zeggen heeft.

De heer Schaddelee is voorzitter van de stuurgroep, daar zitten een aantal wethouders in en de rentmeester namens de ontwikkelaar van het landgoed. In december 2021 heeft de stuurgroep kennis genomen van deze plannen. Het uitgangspunt is, en dat was het in 2017 al toen het verkocht werd, dat het niet de bedoeling is dat er een commercieel pretpark komt. In dat geval vindt de ondernemer de provincie op haar pad en ook de betrokken gemeenten. Tegelijk is in de kaders de mogelijkheid meegegeven voor een aantrekkelijk en toegankelijk recreatiegebied.

Er zijn dus twee kanten: de ruimte voor ontwikkeling voor een ondernemer die daar geld moet verdienen omdat wij publieke taken hebben verkocht. Aan de andere kant zijn er de belangen van natuur en landschap te behartigen. De inspreker en de petitie komen precies op het goede moment want dit is de fase waarin besloten genomen gaan worden.

De provincie heeft een interim omgevingsverordening, daar staat in wat wel en niet mag op zulke plekken. Daar wordt ook gezocht naar de balans tussen natuur en landschap en recreatie. Gedeputeerde Schaddelee proeft in de staten, en dat is vertaald in de omgevingsverordening, dat er veel belang wordt gehecht aan zorg voor de natuur en het landschap. Dat zijn de kaders die u meegeeft en daar sta ik als gedeputeerde voor open.

Daarnaast zijn er regels voor fysieke leefomgeving. Het treft dat ik niet alleen gedeputeerde ben voor recreatie en toerisme, maar ook voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dat gaat ook over vergunningen die in het kader van de wet natuurbescherming verleend moeten worden. Het is een understatement als ik zeg dat ik op dat punt nog de nodige uitdagingen zie.

Het Henschotermeer vervult een belangrijke recreatieve functie. Dat zal zo blijven en dat vraagt enige ontwikkelmogelijkheden. Tegelijkertijd staan wij voor de belangen van natuur en landschap.

De stuurgroep gaat de plannen de komende tijd beoordelen. Woudenberg heeft verantwoordelijkheden, maar de provincie ook, ik noem het toetsen van het bestemmingsplan aan de omgevingsverordening, ik noem het geven van vergunningen in het kader van de wet natuurbescherming. Die nemen wij serieus en daar staan wij voor.

Als voorzitter van de Stuurgroep Henschotermeer zit ik daar bovenop.

Door de heer Suna werden nog de nodige vragen gesteld. Die wil ik goed uitzoeken. Mijn voorstel is om die schriftelijk te beantwoorden.

Verduidelijkende vragen.

De heer Eggermont vraagt op welke termijn de toetsing aan de omgevingsvisie plaatsvindt, hopelijk voordat het in Woudenberg in de gemeenteraad komt. De heer Eggermont vraagt een afschrift van de toetsing.

Gedeputeerde Schaddelee zegt dat de gemeente bestemmingsplannen aanpast, de provincie toetst vervolgens of ze passen binnen de verordening. Het is logisch dat het college de staten steeds zo goed mogelijk informeert in dit politiek gevoelige proces en dat het college de staten in positie brengt op het moment dat er besluiten moeten worden genomen.

De heer Dercksen vraagt of er formeel een mogelijkheid is van de provincie om voor deze plannen te gaan liggen? De inspreker adviseert hij om in maart te stemmen voor een ander gemeentebestuur.

Gedeputeerde Schaddelee antwoordt dat de provincie die mogelijkheden zeker heeft. De provincie moet de bestemmingsplannen toetsen aan de omgevingsverordening. Op het moment dat dat niet spoort kan de provincie zeggen: dit gaat niet door, dit past niet in onze provinciale regels. Het tweede moment is bij de vergunningen die in het kader van de wet natuurbeheer gegeven moeten worden. Dat gaat over ingrepen in de natuur van de omvang zoals die nu in de plannen lijken te staan. Dat wordt scherp getoetst en daar zit een vrij harde go / no go in. Daarnaast heeft de provincie het nodige te toetsen over bereikbaarheid en ontsluiting van het gebied.

Mevrouw Jager vraagt de heer Schaddelee wanneer de balans waar hij van spreekt doorgeslagen is? Is dit nog een balans?

Gedeputeerde Schaddelee antwoordt dat dit een politieke vraag is die niet goed te beantwoorden is. Het hangt er ook vanaf hoe hier door de gemeenten Woudenberg en Utrechtse Heuvelrug naar gekeken wordt.

De heer Suna stelt vast dat de heer Schaddelee de plannen typeert als 'enige ontwikkelmogelijkheden'. De heer Suna is van mening dat de plannen van nu niets meer te maken hebben met wat men toen voor ogen had.

Gedeputeerde Schaddelee bestrijdt dat. Het een is het gevolg van een ander. Aan de ondernemer is een ontwikkelkader meegegeven en daar probeert hij zoveel mogelijk uit te halen. Daar zit een logica in die wel terug te voeren is tot de besluiten in 2015 en 2017. Dat betekent niet dat de ondernemer de vrije hand zou krijgen. Het is nu aan ons te bepalen of de ontwikkelmogelijkheden passen bij wat we voor ogen hadden en of ze passen bij de wet- en regelgeving.

De heer Janssen vraagt wat de heer Schaddelee bedoelde met de verwijzing naar Zeewolde. Bedoelde hij dat hij geen vertrouwen heeft in het functioneren van de lokale democratie en de raad van Woudenberg of is het zo dat de raad van Woudenberg als eerste aan zet is en dat we daar vertrouwen in hebben, wat in ieder geval voor de VVD geldt.

Gedeputeerde Schaddelee antwoordt dat hij het eerder genoemde voorbeeld overnam in de beeldvorming dat een gemeente in zijn eentje over een enorme ontwikkeling moest besluiten. Dat is hier niet het geval; er is een stuurgroep, er zijn meerdere gemeentes bij betrokken en de provincie heeft een rol. De heer Schaddelee heeft alle vertrouwen in de lokale democratie. Sterker nog, daar zet de provincie zich op allerlei manieren voor in. Tegelijkertijd heeft de provincie ook een toetsende rol op de twee onderdelen die zojuist zijn genoemd.

De heer Weijers vraagt of gedeputeerde ook een rol ziet voor de provincie om niet alleen het bestemmingsplan maar ook het ontwikkelbeeld nog eens te toetsen?.

Gedeputeerde Schaddelee antwoordt dat daar een opbouw in zit. Het ontwikkelkader is een aantal jaren geleden vastgesteld en meegegeven aan de ondernemer en aan onszelf als overheden om binnen dat kader een gebiedsvisie op te stellen.

De gebiedsvisie wordt nu opgesteld, de stuurgroep beoordeelt of de gebiedsvisie past binnen het ontwikkelkader. Dan komen de voorontwerp bestemmingsplannen en kom je aan de rol die de raad heeft en die de provincie heeft om dat te toetsen aan de ruimtelijke visies.

Mevrouw Hoek weet dat de gemeente advies aan de provincie vraagt bij plannen en vraagt wat de rechtmatige waarde is van dat advies. In hoeverre kan de gemeente dat advies naast zich neerleggen?

Gedeputeerde Schaddelee antwoordt dat de provincie met de gemeente Woudenberg in gesprek is over deze plannen.

Idealiter probeer je in de stuurgroep overeenstemming te bereiken. Wordt er een bestemmingsplan vastgesteld waar de provincie moeite mee heeft, dan kan de provincie aan het eind een beroep instellen tegen zo'n bestemmingsplan op grond van de provinciale verordening.

De heer Kamp hoorde een oproep doen: stem ze weg. Vanuit D66 zijn zij van mening dat hier op een feitelijke manier naar moet worden gekeken. Volksvertegenwoordigers zijn verplicht om dat te doen.

Als het gaat om het ontwikkelkader, wat is de juridische status als plannen zo drastisch wijzigen dat de ondernemer bij de provincie aanspraak kan maken op een schadevergoeding?

Gedeputeerde Schaddelee antwoordt dat dit een terechte vraag is. Als overheid wek je bepaalde verwachtingen bij de ondernemer. Je kunt als overheid, 5 jaar nadat je een ontwikkelkader aan de ondernemer hebt afgegeven, en de ondernemer jarenlang mensen heeft laten werken binnen dat ontwikkelkader, daar niet zomaar op terug komen. Dan kan de ondernemer naar de rechter stappen met het argument van een onbetrouwbare overheid, en een tegemoetkoming vragen in de gemaakte ontwikkelkosten.

De heer Schaddelee is dan ook van mening dat de overheid een haakse bocht moet maken op het eerder meegegeven ontwikkelkader en denkt dat het ontwikkelkader genoeg waarborgen geeft om de balans te zoeken zoals daar nu over wordt gesproken.

Mevrouw De Haan zegt dat, los van het feit dat we het nooit meer zouden moeten willen om zo'n recreatieterrein in publieke handen te geven, destijds in het ontwikkelkader door het landgoed heel duidelijk is aangegeven dat er geen commercieel pretpark mag komen. Staat dat op schrift? En in hoeverre zitten de plannen die nu uitgevouwen worden daar dichtbij? Deze vraag mag ook schriftelijk worden beantwoord.

Een tweede vraag is of het officiële standpunt van de stuurgroep naar de gemeente is gegaan inzake de activiteiten die binnen het huidige bestemmingsplan vallen? En kan die eventueel naar PS?

Het punt van bovenlokale belangen triggert de fractie van de CU ook. Zij willen kijken hoe dit een punt kan zijn in relatie tot het Henschotermeer. Daar zouden wij ook graag in een later stadium een reactie op krijgen.

Gedeputeerde Schaddelee: ja er staat in dat er geen pretpark mag komen. Misschien niet met die woorden, maar het staat er in. Maar wat de een als een eenvoudige speeltuin ervaart, ervaart de ander misschien als een pretpark.

De stuurgroep heeft steeds gezegd, we willen hier geen pretpark, daar leent het gebied zich niet voor. Je wilt recreatieve mogelijkheden die passen in de context en de natuur en de landschappelijke waarden daar.

De stuurgroep heeft al gereageerd op de visie en die memo zal de stuurgroep delen met de commissie.

De stuurgroep gaat de komende maanden ook in gesprek met allerlei natuurorganisaties. De provincie hecht zoveel waarde aan de natuurwaarden dat ze hierover in gesprek wil met natuurorganisaties, zodat de plannen ook verantwoord zijn vanuit het perspectief van de natuurorganisaties.

Reactie van mevrouw Batteau op de beraadslagingen.

Mevrouw Batteau heeft alles gezegd wat ze wilde zeggen. Ze bedankt voor de tijd om de zaak te presenteren en om te laten zien hoezeer het leeft, niet alleen in Woudenberg, maar in heel Nederland. Ze hoopt dat het signaal duidelijk is overgekomen dat de samenleving aan de bel trekt.

Mevrouw Batteau ziet het ook als een kans voor de provincie om te laten zien dat je ook op een andere manier kunt omgaan met recreatie en natuur en roept op om dit moment aan te grijpen om de inrichting van de publieke ruimte op een natuur inclusieve manier vorm te geven.

2. Ter bespreking

2.1 SV Provinciale verrekening herindeling Vijfheerenlanden

In het Statenvoorstel wordt gevraagd het voorstel van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) over de provinciale verrekening herindeling Vijfheerenlanden vast te stellen zoals verwoord in hun brief van 29 november 2021. Bij het Statenvoorstel is een excel toegevoegd waarde de genoemde bedragen uit het Statenvoorstel op een rijtje zijn gezet.

Mevrouw Boelhauer zegt dat het voorstel weinig ruimte biedt om nog iets aan te doen of van te vinden. De fractie van Groen Links kan er mee instemmen.

Mevrouw Boelhauer vraagt hoe het komt dat het advies van de heer Janssen niet mee is genomen.

De heer Dinklo vraagt zich af waarom er een Statenvoorstel gepresenteerd wordt terwijl er geen keuze kan worden gemaakt. In de brief staat dat ook als de commissie tegenstemt, het alsnog doorgaat, dan doet BZK een Koninklijk Besluit. De heer Dinklo doet een oproep aan de mede-statenleden om het voorstel niet in stemming te brengen en de keuze door BZK te laten maken.

Vraag aan GS: wat als wij het voorstel terugtrekken omdat we het er niet mee eens zijn? Dan moet de rechter de keuze maar voor ons maken.

De voorzitter vraagt of Lijst Bittich het woord wil voeren over dit onderwerp. Dat is niet het geval.

Mevrouw Lejeune is het eens met de insteek van de heer Dinklo. Er is niets te kiezen, maar de commissie moet er formeel wel mee instemmen. De fractie is niet tegen, maar vraagt zich af wat er zou veranderen als de fractie tegen zou stemmen, of als het voorstel niet in stemming zou worden gebracht.

Wat de fractie van de PvdA betreft is het een hamerstuk.

De Partij van de Dieren heeft aangegeven geen woordvoering te hebben.

De heer Dercksen zou ook graag antwoord krijgen op de vraag wat er gebeurt als het voorstel wordt terug getrokken en niet in stemming wordt gebracht.

De heer Eggermont snapt het chagrijn, maar stelt ook dat niet te voorspellen is welk besluit BZK zal nemen, hij hoort hierover graag de mening van het college.

De heer Van den Dikkenberg is blij dat gekomen is tot de overdracht van enkele Zuid-Hollandse gemeenten en feliciteert het college met de aanschaf van een stukje kanaal.

Mevrouw Hoek schetst het dilemma dat geen besluit nemen niet bevorderlijk is voor de relatie tussen beide provincies. Het bestuur stopt niet bij de grens van een gemeente of provincie. We hebben vaak met de buurprovincies te maken, als is het maar vanwege de infrastructuur. De fractie adviseert het voorstel over te nemen.

De heer Janssen zegt dat de VVD zich aansluit bij de voorgaande sprekers. De fractie vindt het ook raar om zo'n besluit voorgelegd te krijgen.

De heer Westerlaken zegt dat het CDA akkoord is met het voorstel. Met name de punten 2 en 3 waar gevraagd wordt om een en ander financieel te verwerken in de boeken, dat is het meest cruciale. Het voorstel over de 14.5 miljoen hebben we procedureel uit handen gegeven, daar is dit het resultaat van.

Vraag: in de vorige besprekingen, van voor de herindeling, heeft het CDA vragen gesteld over de verkeersleiding in Vianen. Deze vraagt herhaalt de heer Westerlaken nu. Valt die wel of niet onder deze regeling?

Mevrouw De Haan sluit zich aan bij de woorden van de heer Westerlaken. Het is een sluitstuk van iets dat we uit handen hebben gegeven, waar we als provincies niet uitkwamen. Het lijkt er op dat als wij niet akkoord gaan dat een Koninklijk Besluit hetzelfde effect heeft, maar dat dat een enorme gele kaart is voor het college en voor Utrecht. Dat willen we graag van u terug horen.

Waarschijnlijk is het zo dat dit voorstel vanwege budgetrecht op onze agenda staat.

De heer De Droog merkt op dat het fijn is dat het eindelijk tot een afronding komt. Dank aan de ambtenaren voor de technische inkleding van het stuk. De heer De Droog heeft behoefte aan reflectie van GS op dit voorstel. Het gaat hier niet om een private onderhandeling, maar een gesprek over een publieke overdracht van een gemeente naar een andere provincie. Vragen daarbij zijn: hoe zit het met de bestuurlijke verhoudingen en hoe we dingen met elkaar uitwisselen. Daar hoort hij graag de reactie op van gedeputeerde.

De heer De Droog kan zich vinden in de kritische woorden van andere partijen, maar begrijpt ook dat het gaat om het budgetrecht waar een besluit over moet worden genomen.

Einde eerste termijn.

Beantwoording van de vragen door gedeputeerde.

Gedeputeerde Strijk heeft begrip voor de verzuchtingen en de teleurstelling over de uitkomst. In de brief van GS aan BZK spreken de provincie zelf ook over de teleurstelling bij de uitkomst van dit 'mediation traject'. De heer Strijk vindt dat er geen recht is gedaan aan de argumenten die zij hebben ingebracht, maar de zaak is bij BZK neergelegd.

Reflectie – de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden is in januari 2019 tot stand gekomen. Het criterium voor het verdelen van het jaarlijkse bedrag van 2.5 miljard over de 12 provincies is een bedrag per inwoner. Als een provincie meer inwoners krijgt, dan krijg de provincie bij elke inwoner iets minder. Dus toen er 35.000 inwoners van de provincie Zuid-Holland overgingen naar de provincie Utrecht met het samengaan van die drie gemeenten, ging er bij Zuid Holland wat af en kwam er bij Utrecht iets bij. Maar aangezien Zuid-Holland meer inwoners heeft ging er daar 35.000 keer iets minder af dan er bij ons 35.000 keer iets bijkwam. Zo ontstond er een verschil.

Alle provincies in Nederland moesten bijdragen aan dat verschil. Dat leverde in 2019 nogal een bottleneck op. Dat was een lastig vraagstuk vanaf het eerste moment. Dat verdeelsysteem wordt momenteel herijkt, maar toen liep men daar op vast. De andere provincies hadden geen boodschap aan het verschil tussen Zuid-Holland en Utrecht. De commissie Jansen heeft voorgesteld om uit te rekenen wat de extra kosten voor de provincie Utrecht waren en om dat te vergoeden.

De provincie Zuid-Holland had met het verkrijgen van het Merwedekanaal in 2005 geld van het Rijk gekregen voor onderhoud. Utrecht wilde daarvan het deel waar ze recht op meenden te hebben voor de jaren die nog restten. Een hele complexe berekening. Toen heeft de provincie Utrecht voorgesteld om het voorstel bij BZK neer te leggen, als een vorm van mediation. De uitkomst van zo'n traject moet feitelijk worden geaccepteerd, ook al is die niet wat je wenst, anders had je gelijk de stap naar de rechter moeten maken. Dus dit is de uitkomst die BZK met ons deelt. Zij doen in de brief een beroep op GS om met het voorstel in te stemmen, omdat als het tot een Koninklijk Besluit moet komen. Dat niet bevorderlijk is voor de relatie tussen de beide provincies en het aanzien van het openbaar bestuur.

Het college is, alles afwegend, na een dossier dat 3,5 jaar heeft geduurd, besloten dit te accepteren. U stemt in dat dit de uitkomst is van een onderhandeling en u neemt daarna een besluit over het krediet om de transactie bij de notaris te laten plaatsvinden van het deel dat overkomt naar de provincie Utrecht, het bedrag van 14.5 miljoen dat op de balans komt te staan.

De heer Strijk vraagt of, als dit een hamerstuk wordt, of hij al in die geest mag handelen.

Interruptie door de heer Dercksen.

De heer Dercksen vraagt of de keuze voor het mediation traject aan PS is voorgelegd.

Gedeputeerde Strijk zegt in het Statenvoorstel staat dat PS hier in juni 2020 over is geïnformeerd.

Heer Dercksen: 'geïnformeerd of heeft u een besluit voorgelegd?'

Gedeputeerde Strijk denkt dat het is gebeurd via een Statenbrief. Het is niet als een besluit voorgelegd.

Het dilemma is voorgelegd en daar is in de commissie nooit meer over gesproken. Het is dus niet formeel door u besloten.

Gedeputeerde Strijk maakt zijn betoog af met de mededeling dat de overdracht van het deel van het Merwedekanaal bij de notaris geregeld moet worden, na die overdracht is de provincie juridisch eigenaar. Daar is ook het krediet voor nodig.

Op dit moment gaat er onderhoud plaatsvinden aan het Merwedekanaal en als de provincie dan juridisch nog geen eigenaar is dan mag de btw op het onderhoud niet worden teruggevorderd. Daar moet snel een besluit over worden genomen, anders gaat het tienduizenden euro's kosten.

Vraag: mag de heer Strijk in de geest van het besluit gaan handelen, de afspraak met de notaris gaan maken en zodoende anticiperen op een krediet dat PS op 9 februari gaat verstrekken?

Tweede termijn over de vraag van de heer Strijk of hij in de geest van het besluit mag handelen, eventueel aanvullende vragen en op welke debatsoort we uitkomen bij PS.

Mevrouw Boelhauer meldt dat de fractie van Groen Links instemt met het voorstel.

Akkoord wat betreft het in de geest handelen door de heer Strijk i.v.m. de overdracht bij de notaris.

Debatsoort: hamerstuk.

De heer Dinklo zegt dat PS per brief van 7 juni 2020 geïnformeerd is over het voorstel overdracht aan het ministerie van BZK en dat er geen formeel besluit over is genomen. Het is niet zwaarwegend, maar voor het democratisch proces het was netter geweest als er wel om een besluit was gevraagd.

Akkoord wat betreft het in de geest handelen door de heer Strijk i.v.m. de overdracht bij de notaris.

Debatsoort: hamerstuk.

Mevrouw Lejeune meldt dat de fractie van de PvdA instemt met het voorstel en dat gedeputeerde het vertrouwen krijgt om dit bij de notaris af te handelen.

Debatsoort: hamerstuk.

De heer Dercksen sluit aan bij de woorden van de heer Dinklo over het besluit dat niet genomen is.

Akkoord wat betreft het in de geest handelen door de heer Strijk in verband met de overdracht bij de notaris.

Debatsoort: hamerstuk.

De heer Eggermont zegt dat de SP akkoord is met het voorstel en met het in de geest handelen door de heer Strijk. Hij benoemt daarbij dat het risico voor gedeputeerde is.

De heer Dikkenberg meldt dat de fractie van de SGP instemt met het voorstel.

Akkoord wat betreft het in de geest handelen door de heer Strijk in verband met de overdracht bij de notaris.

Debatsoort: hamerstuk.

Mevrouw Hoek zegt dat de fractie van 50 PLUS akkoord is met het voorstel. Ze merkt op dat het beter was geweest als er meer informatie aan de voorkant was gegeven.

Ten aanzien van het handelen in de geest stelt zij vast dat als er onverhoopt een spaak in het wiel komt, dat de juridische gevolgen dan voor gedeputeerde zijn.

Debatsoort: hamerstuk.

De heer Janssen zegt dat de VVD akkoord is met het voorstel en het handelen in de geest van het voorstel door de heer Strijk.

Vraag: er zit een afhankelijkheid in het voorstel over de datum van de invoering herijking van het provinciefonds. We gaan uit van 1-1-2023, maar het zou ook 1-2-2024 kunnen worden. Als het nog een aantal jaren duurt, is er dan het risico dat we zelf geld moeten overmaken? Kunnen we door de nul heen zakken omdat er ieder jaar 1.2 miljoen euro te verrekenen valt?

De heer Westerlaken meldt dat de fractie van het CDA instemt met het voorstel.

Akkoord wat betreft het in de geest handelen door de heer Strijk in verband met de overdracht bij de notaris.

Debatsoort: hamerstuk.

De heer Westerlaken wijst er op dat zijn vraag over de verkeersleiding in Vianen nog niet beantwoord is.

Mevrouw De Haan meldt dat de fractie van de CU instemt met het voorstel.

Akkoord wat betreft het in de geest handelen door de heer Strijk i.v.m. de overdracht bij de notaris.

Debatsoort: hamerstuk.

De heer De Droog zegt dat de fractie van D66 akkoord gaat met het voorstel, vanuit het budgetrecht. Hij sluit aan bij de woorden van de heer Dinklo en mevrouw Hoek dat het goed was geweest als er vooraf over gesproken was.

Akkoord wat betreft het in de geest handelen door de heer Strijk i.v.m. de overdracht bij de notaris.

Debatsoort: hamerstuk.

In reactie op de heer De Droog merkt mevrouw De Haan op dat er destijds een hele duidelijke Statenbrief is gestuurd, dus waarom had er nog meer informatie aan de voorkant moeten worden verstrekt?

De heer De Droog zegt dat het verschil zit in het definitieve karakter van het besluit dat nu genomen wordt.

De heer Dercksen merkt op dat als je mediation aangaat en je bij voorbaat verbindt aan de financiële consequenties daarvoor, dan is het toch juist om dat in een voorstel te gieten voor PS, omdat het nu eenmaal over geld gaat? Hoe ziet de heer De Droog dat?

De heer De Droog zegt dat als je zo'n traject ingaat en je bespreekt het met je commissie, dan kun je als commissie besluiten 'wij willen dat u daarnaar gaat handelen' of 'wij willen dat u met een voorstel daarvoor komt waarover wij een besluit kunnen nemen'. Dat tussenstapje had daartoe kunnen leiden.

Beantwoording door de heer Strijk van de vragen in de tweede termijn.

Gedeputeerde Strijk geeft aan dat hij politiek bestuurlijk het risico durft te nemen van het regelen van de overdracht op basis van de toezegging dat het krediet wordt verstrekt.

PS had het voorstel liever als besluit voorgelegd gekregen. In de Statenbrief van 7 juni 2020 stond wel genoemd dat het was onder voorbehoud goedkeuring door PS. Wanneer de Staten de mediation niet accepteert komt het bij de hogere overheid te liggen en is de uitkomst precies hetzelfde.

Over het risico dat de heer Janssen schetst ten aanzien van de datum herijking van het provinciefonds zegt de heer Strijk dat als daarvoor voor de zomer geen afspraak kan worden gemaakt, en er komt geen compromis, dan heeft de provincie inderdaad nog een jaar met 1.2 miljoen euro te maken. Maar in de brief van BZK staat ook dat het nooit onder de nul kan zakken.

Over de verkeersleiding in Vianen: het valt onder de overdracht van het beheer die eerder is besloten, in de beheer verordening is opgenomen dat de provincie Zuid-Holland de sluisen en bruggen voor ons bedient en dat daar dus een vergoeding tegenover staat. Als de vraag verder reikt kan dit in een schriftelijke reactie.

Het dossier Provinciale verrekening herindeling Vijfheerenlanden is afgerond, zij het met een onbevredigend gevoel. Het dossier gaat dicht. De gemeente Vijfheerenlanden is nu onderdeel van de provincie Utrecht. Dat is nu helder!

Op een vraag van mevrouw Hoek over de verschillende partijen die verantwoordelijk zijn voor het Merwedekanaal antwoordt de heer Strijk dat de provincie Utrecht publiekrechtelijk degene is die daar over gaat. De provinciale overheid heeft zeggenschap over het deel van het Merwedekanaal tot aan de provinciegrens.

De voorzitter stelt vast dat het Statenvoorstel Provinciale verrekening herindeling Vijfheerenlanden een hamerstuk wordt in de eerstkomende statenvergadering.

2.2 Toekomst recreatieschappen

Dit agendapunt bevat twee Statenvoorstellen, namelijk:

- SV Toekomstige Samenwerking binnen het Plassenschap Loosdrecht.
- SV Toekomstige Samenwerking binnen het Recreatieschap Stichtse Groenlanden.

Deze twee Statenvoorstellen worden als één geheel behandeld.

Inleiding vooraf:

Gebleken is dat de kosten van de bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatie Midden Nederland (RMN) te hoog zijn en dat de huidige structuur niet toekomstbestendig is. Deze situatie heeft geleid tot een discussie binnen het Recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL) en het Plassenschap Loosdrecht (LSD) over de manier waarop wordt samengewerkt. Door de besturen van de recreatieschappen, zowel SGL als LSD, zijn richtinggevende uitspraken

gedaan over een nieuwe manier van samenwerking in het beheer, onderhoud, toezicht en handhaving van en op de recreatiegebieden en fiets- en wandelpaden die in eigendom en beheer zijn bij de schappen.

Deze discussie bij de recreatieschappen is een aantal keer ingebracht bij Provinciale Staten. Op 14 april 2021 hebben Provinciale Staten de kader en ambities vastgesteld als basis voor samenwerking en de toekomstige organisatie van de recreatieschappen. Daarnaast ligt nu ook een vastgesteld Omgevingswetprogramma Recreatie en Toerisme 2022-2025.

In de Statenvoorstellen wordt gevraagd om in te stemmen met de voorgestelde toekomstige organisatievormen van het Plassenschap Loosdrecht en het Recreatieschap Stichtse Groenlanden.

Behandeling in twee termijnen.

Mevrouw Groen zegt dat haar fractie zoekende is naar de visie van GS en de gedeputeerde, met name ten aanzien van de governance. Gedeputeerde sprak van 'recreatieve mogelijkheden die passen in de context', maar wat is die context en waar is het gesprek over wat er past. In het geval van het Henschotermeer vindt de inspreker dat die visie niet past, de raad van Woudenberg vindt dat blijkbaar wel, en waar kan gedeputeerde zijn mening geven? Dit gaat over de governance van twee andere recreatieschappen, in twee verschillende vormen. De provincie neemt daaraan deel op twee plekken, terwijl er 26 gemeenten in deze provincie zijn en we in de PReNT hebben gezegd dat we met alle gemeenten in gesprek willen over toerisme en recreatie in hun gebied. Dat is dus heel gefragmenteerd. Daar heeft de fractie van GroenLinks moeite mee. Vraag aan de gedeputeerde: hoe ziet u dat?

Interruptie van de heer Van den Dikkenberg. De heer Van den Dikkenberg vraagt hoe mevrouw Groen de toekomstige recreatie van de provincie ziet.

Mevrouw Groen doet als suggestie (een vorm van) een provincie-breed recreatieschap, waarbij dan wel de vraag is hoe de deelname van alle gemeenten tot stand zal komen. De Staten zouden met gedeputeerde hier een gesprek over moeten voeren, hoe te komen tot een eenduidiger manier van werken. Een concreet voorstel kan mevrouw Groen daar nog niet over doen.

Mevrouw De Haan herkent de stelling van GroenLinks en de rol van de provincie voor alle 26 gemeentes. In de stukken staat dat daar in het najaar van 2022 meer duidelijkheid over komt met een beleidsstuk. Vindt GroenLinks dat voor nu te onzeker en te onduidelijk met het oog op deze statenvoorstellen?

Mevrouw Groen vindt dat niet te onduidelijk, dat gesprek moet inderdaad worden gevoerd. Dat hoeft niet op stel en sprong, maar wat nu voorligt moet wel op stel en sprong. GroenLinks is in beginsel bereid is om in te stemmen met wat er nu voor ligt. Puur omdat de RMN door laten gaan geen optie is. Die moet worden opgeheven en dan moet er iets nieuws komen. Er liggen formele zaken die ergens opgehangen moeten worden, en dit is de kapstok die voorgesteld wordt. Het is jammer dat dit dan zo moet, voordat we het gesprek erover hebben gehad hoe dit wordt opgelost naar de toekomst toe. Voor de fractie is dit niet het eindpunt, maar een tussenstation, en om die reden is het 'ja' geen volmondig 'ja'.

De heer Van den Dikkenberg zegt dat de worsteling van GroenLinks ook de worsteling is van de SGP. Niemand is echt gelukkig met de vorm die gekozen wordt. Bent u bereid om mee te denken? We stappen nu ergens in wat eigenlijk haaks staat op uw gedachte en die van ons, bent u bereid om in dit Statenvoorstel bij amendement een einddatum te hangen te hangen aan onze deelname, bijvoorbeeld 5 jaar. En om die tijd te benutten om een provinciaal recreatieorgaan te maken, passend bij de ambities?

Mevrouw Groen vindt het toevoegen van een einddatum wel een goed idee. Over de vorm zou nog moeten worden nagedacht. Het is iets om te verkennen en mevrouw Groen is benieuwd naar de mening van gedeputeerde hierover.

De heer Weijers zegt dat over het Statenvoorstel recreatieschappen al veel en lang is gesproken. Daar heeft JA21 inhoudelijk niet veel meer aan toe te voegen. Dat geldt wel voor het punt waarmee dit gecombineerd wordt, de Statenbrief met het omgevingswetprogramma. De heer Weijers noemt het beleidskader PReNT.

De voorzitter onderbreekt de heer Weyers omdat dit onderwerp nu niet ter bespreking is.

De heer Suna is blij dat er een goede richting is uitgezet voor een gemeenschappelijke regeling. Dit gezien de continuïteit en voor de medewerkers die hun baan kunnen behouden. Voor 2023 kan helder zijn wat ieders rol is. De fractie van de PvdA is benieuwd hoe het straks zal gaan met de droge gebieden, met Staatsbosbeheer, of dat een goede werkwijze en match is. Want wie is straks waarvoor verantwoordelijk? En wie heeft het laatste woord? Fijn dat er overeenstemming is in de vorm van een scenario. Dat heeft lang op zich laten wachten. Compliment aan onze gedeputeerde!

Mevrouw Jager herkent zich in de woorden van mevrouw Groen. Het is heel veel en abstracte en juridische informatie waarvan zij niet kan zien wat deze structuur in de praktijk gaat betekenen, zeker met de casus Henschotermeer in het achterhoofd, waar toezeggingen over bescherming van de natuurlijke waarden weinig waarde blijken te hebben. Hoe weten we dat we er straks als Provincie nog iets over te zeggen hebben? Hoe weten we of de besluiten straks niet worden genomen vanuit een streven naar een sluitende begroting, omdat de reden om uit de huidige situatie te stappen is dat het te veel geld zou kosten? Het antwoord hoe het dan wel moet hebben wij ook niet, maar de zorgen zijn er wel.

De heer Dercksen leest de app voor van de heer Ubaghs die wegens ziekte verhinderd is.

“Ten aanzien van het Plassenschap: is het niet beter om te wachten tot er een betere regeling is voor de PVO en is het niet beter te wachten tot er beslissingen zijn genomen in Stichtse Vecht. We zijn het eens met de omvorming naar de PVO en dat het schap geen beleidsmaker meer heeft. We vragen ons wel af of januari 2023 niet te kort dag is om alles op te tuigen en de RMN op te heffen.”

Ten aanzien van de kostenverdeling: “Komt dat niet allemaal op het bordje van de provincie terecht? En waarom nu al beslissen als de directie van Wijdemeren en Staatsbosbeheer nog niet bekend zijn?”

Ten aanzien van Stichtse Groenlanden: “Dat wordt geen PVO. Die keuze is definitief. Waarom? Wanneer wordt bekend of Staatsbosbeheer wel de meest geschikte partij is in het kader van het aanbestedingsrechtelijk risico?”

De heer Eggermont noemt het bijzonder dat als er een besluit gevraagd wordt dat er bij staat dat het voorstel van de wijziging van de gemeenschappelijk regeling afgewacht moet worden. Je besluit dan wat je later gaat doen. SP snapt de moeite die anderen hebben met het huidige voorstel. De SP ondersteunt de opheffing van de bedrijfsvoeringorganisatie RMN. De heer Eggermont voelt ook wel wat voor het voorstel van de SGP om een einddatum op te nemen. Het geeft een harde grens waarin je op tijd aan de gang moet om de nieuwe situatie neer te zetten. Gemeenschappelijke regelingen blijven moeizaam, ook vanwege het democratisch tekort en de onduidelijkheid: waar wordt besloten tot wat, wie zet er geld in en wordt dat eerlijk verdeeld over iedereen in de provincie / gemeente. Het blijft een beetje een gedrocht. We gaan toe naar een visie die wat breder is waarin een keuze wordt gemaakt over waar de verantwoordelijkheid ligt. Dit gaat over een regionale kwestie. Die wil de fractie helderder naar de provincie trekken.

De heer Van den Dikkenberg spreekt dank uit naar iedereen die in het proces van de liquidatie van de RMN een rol heeft gespeeld.

De basisvraag van de SGP is: is dit wat we nodig hebben? Gaat dit helpen om onze recreatie ambities te verwezenlijken. Niemand wordt hier persoonlijk blij van. Het is geen ideale situatie. Er komen twee verschillende vormen van samenwerking voor terug. De SGP ziet het niet als een permanente samenwerkingsrelatie en een duurzame oplossing om recreatie ambities van de provincie in te vullen. Ook bevreedt het dat de provincie Utrecht in slecht 10 van de 16 gemeenten participeert in beheer en onderhoud van recreatievoorzieningen, terwijl er ambities zijn voor de hele provincie. We zijn er voor alle Utrechters en vinden dat het beleid gelijkmatig ingericht moet zijn om de recreatiedruk vanuit de stad te spreiden. De liquidatie van RMN was hiervoor een kans. Helaas hebben we die niet benut. Amendement 41 uit 2021 uit de vergadering van april die door de Staten is aangenomen geeft dat ook als kader mee dat we de recreatie voor alle gemeenten goed regelen. Daarmee voorkom je ook gevallen zoals het Henschotermeer. Daarom zal de SGP in de Staten een amendement inbrengen die onze deelname beperkt tot 5 jaar waarin we onze financiële en bestuurlijke verplichten goed zullen nakomen richting de partners waar we deze afspraken mee hebben gemaakt. Maar ook dat we over 5 jaar een apparaat inrichten waarin onze provinciale doelen te behalen zijn en waar sprake is van een provinciale aanpak.

De heer Van den Dikkenberg roept de andere fracties op om mee te denken met goede suggesties voor het amendement.

Mevrouw De Haan refereert aan de uitspraak van de heer Dikkenberg dat het voorstel dat er nu ligt een gemiste kans is om de recreatie provincie breed uit te rollen. Uit de informatierondes die zijn geweest heeft mevrouw De Haan begrepen dat het momenteel te veel een kluwen is om dat op te pakken en dat de beleidsvorming daarover in het najaar gebeurt. Kijkt de heer Van den Dikkenberg daar op een andere manier tegenaan?

Over het amendement dat de heer Van den Dikkenberg noemt zegt mevrouw De Haan dat in de stukken staat dat er over twee jaar een evaluatie zal plaatsvinden. Het stellen van een einddatum aan de samenwerking vindt mevrouw De Haan in dat licht prematuur.

De heer Van den Dikkenberg reageert op de eerste vraag. De fractie zou van harte tegen de voorstellen willen stemmen, maar tegenstemmen dwarsboomt de liquidatie van de RMN, dus moeten we hierin mee. Om het proces om tot de definitieve inrichting te komen tijd en ruimte te geven en toch een betrouwbare partner richting gemeentes te zijn kunnen we daar een einddatum aan koppelen. Een gemeenschappelijke regeling opheffen duurt jaren. Dus dat is juist bedoeld om het proces een kans te geven.

Ten aanzien van de evaluatie. Het is een model dat vanuit de spreiding en versnippering onwenselijk is. We kunnen dat evalueren, maar we kunnen ook gaan werken aan een alternatief model, provincie breed, binnen de kaders die we als Staten hebben vastgesteld, en dat we meer body kunnen geven aan de recreatieopgave. Het loopt dus inderdaad vooruit op de evaluatie, maar over een aantal jaren staan die woningen er wel en zijn die extra bewoners er wel en hebben we met die recreatieopgave te dealen.

Mevrouw Hoek ziet nog veel open eindjes. Bijvoorbeeld bij 4.2: "personeel van de RMN kan naar verwachting naar Staatsbosbeheer en de gemeente Wijdereen". Dat is nog niet zeker, en zo is er meer.

Het is goed dat er naar een oplossing is gezocht. Er moest wat gebeuren. Vraag: wat gaat het kosten? Staatsbosbeheer is een bedrijfsvoeringsorganisatie, de bestuurlijke drukte wordt minder, maar misschien gaat het per saldo wel meer kosten dan nu. Het feit dat de bijdrage van de stad Utrecht komt te vervallen betekent een vermindering van de bijdragen van 196.000 euro. De fractie is er nog niet helemaal uit, maar zal hiermee instemmen. RMN blijft ook bestaan. Stel dat het met Staatsbosbeheer niet gaat zoals we verwachten, gaan we dan weer terug naar RMN? De fractie van 50PLUS wacht het amendement af van de heer Dikkenberg.

De heer Janssen vindt het positief dat er uitzicht komt op het oplossen van de situatie bij RMN en dat er voor de RMN medewerkers gezorgd wordt continuïteit van werk. Maar hij stelt ook dat dit ook het enige positieve is. Het voorstel is opgesteld vanuit de bestaande ellende en hoe daar uit te komen. Maar er is behoefte aan een visie over hoe we in de toekomst recreatie organiseren en verantwoordelijk is voor de onderdelen daarbinnen. Dat het gesprek hierover in het najaar gevoerd gaat worden is wat de VVD betreft is dat de verkeerde volgorde. Het is dan ook goed om dit te zien als een tussenstap en geen eindstap. En het is goed om bestuurlijk vast te leggen, ook in relatie met de gemeenten en de provincie Noord-Holland, dat we onze positie heroverwegen, maar dat we het wel een kans moeten geven. De VVD is niet gelukkig met het voorstel, maar stemt ermee in. Een nadeel dat speelt is dat de Staten in de besluitvorming een beetje klem gezet worden vanwege de komende gemeenteraadsverkiezingen. Dat zet tijdsdruk op dit besluit. Dat is des te spijtiger als daarbij wordt bedacht dat dit in 2019 allemaal al bekend was en er twee jaar de tijd is geweest om dit voor te bereiden.

De heer Westerlaken weet dat deze problematiek al vanaf 1987 regelmatig op de agenda van de Staten staat. En altijd lag daar aan ten grondslag de onwil en de aarzeling van gemeenten om bij te dragen aan een gemeenschappelijke regeling. Dit heeft geleid tot het acute probleem RMN. De vraag is of het opgelost is met dit voorstel. Ten aanzien van RMN is het een goede oplossing. Ten aanzien van de twee gemeenschappelijke regelingen is er aarzeling. De verwachting is dat dit dezelfde discussies op zal leveren als die al sinds 1990 terugkomen. De fractie sluit zich aan bij de vraag of deze vorm van gemeenschappelijke regelingen de oplossing is voor toekomstige vraagstukken. De fractie is graag bereid om hier over mee te denken.

Twee vragen:

In het Plassenschap zitten we met twee partijen. Er is nog een derde partij op de achtergrond; wat heeft de provincie Noord-Holland bijgedragen aan de discussie over het Plassenschap?

Is het al bekend hoe de gemeenteraden die deel uitmaken van Stichtse Groenlanden hier over denken?

Mevrouw De Haan spreekt namens de fractie en niet in haar rol als AB lid.

Zij sluit zich aan bij opmerkingen gemaakt door andere fracties. Zij is Statenlid sinds 2012 en sinds die tijd zijn er discussies over de gemeenschappelijke regeling en RMN. In die zin getuigt het van lef en moed dat er, zij het noodgedwongen, is toegewerkt naar een oplossing. Wat betreft RMN kan de CU daar goed in meegaan. Hopelijk biedt het ook uitzicht voor de medewerkers in een vervolgeregeling.

De vraag waarover de fractie met GS en de commissie in gesprek wil is: hoe willen we recreatie provincie breed uitrollen. De stukken die voorliggen zijn daar niet het geëigende vehicle voor en de onzekerheden in het voorstel maken besluitvorming lastig. De tekst van de BVO, een concept liquidatieplan, er komt nog een wijziging in de nota Verbonden partijen. In hoeverre liggen de voorstellen die er nu liggen in lijn met de nieuwe nota?

Toch gaat dit bijdragen aan het doel van een goede basisinfrastructuur en het in stand houden van publieke voorzieningen op basis van solidariteit en met risicobeheersing en kostenbeheersing.

Vraag aan gedeputeerde: kunnen we dat doel realiseren met het voorstel dat nu voorligt?

Over de provincie-brede recreatie zegt mevrouw De Haan dat de fractie wil nadenken over het voorstel van de SGP. Een amendement vindt mevrouw De Haan heel verstrekkend, maar zij wil daar wel in meedenken.

Over het tijdspad stelde de VVD een vraag over de druk in verband met de gemeenteraadsverkiezingen. Een ander punt daarbij is dat bij de uitrol draagvlak nodig is voor een aantal zaken. In hoeverre is het een risico als gemeenteraden en colleges van samenstelling wijzigen?

Interruptie van de heer Van den Dikkenberg. De heer Van den Dikkenberg vraagt aan mevrouw Haan wat het droomplaatje voor recreatie is van de ChristenUnie.

Mevrouw De Haan antwoordt dat het droomplaatje in buurt komt van wat de SGP voor ogen staat, namelijk om als Provincie verantwoordelijk te willen zijn, en ook middelen over te hebben voor het in publiek eigendom houden van de recreatieterreinen die we nu hebben, maar ook met een koffer vanuit het programma Recreatie en Toerisme waarin opnieuw plannen staan, zoveel mogelijk gemeenten aan te laten haken. Tegelijkertijd weten we ook hoe moeilijk het is om gemeenten op een gelijkwaardige manier, ook in de zin van de bijbehorende financiën, aan te laten haken en blijvend aan te laten haken. Vanuit PReNT zijn er mooie mogelijkheden om deze droom te verwezenlijken.

De heer Westerlaken stelt een vraag aan CU en SCP. Beide fracties denken voor de toekomst aan één recreatieorganisatie, uit te voeren door de Provincie. Terecht zegt mevrouw De Haan dat de provincie daar dan ook de financiën voor beschikbaar moet stellen. Dat betekent dat de burger zwaarder wordt belast als de provincie de recreatie zelf ter hand gaat nemen. Het mooie van gemeenschappelijke regelingen is dat de kosten kunnen worden verdeeld. Hoe kijken CU en SGP daar tegenaan?

De voorzitter breekt dit af omdat het onderwerpen zijn die los staan van het Statenvoorstel dat ter bespreking voorligt.

De heer Eggermont vraagt aan de CU: een van de besluiten die ons gevraagd wordt is te wachten op het voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling. In die wijziging zou ook een einddatum kunnen staan. Dan is het toch niet gek dat we dat meegeven voor die wijziging waar we nog op moeten wachten?

Mevrouw De Haan zegt het prematuur te vinden om een uitspraak te doen over het stellen van een einddatum, omdat zij nog niet goed kan overzien wat daar de consequenties van zijn. Bovendien wordt daarmee een zware last gelegd op de besluiten die er nu liggen en dat heeft ook invloed op de gemeenten die zich nu committeren aan het gezamenlijk besluit. De fractie wil daar nog verder over doordenken.

Het beheer van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug ziet mevrouw De Haan in geen enkel stuk terug. In hoeverre linkt het park aan deze voorstellen, en als het er los van staat, komt daar in de komende tijd meer duidelijkheid over? Deze vraag mag ook schriftelijk worden beantwoord.

De heer Kamp citeert een regel uit het gedicht Huwelijk van Willem Elschot. Hij vindt de regel van toepassing op de twee Statenvoorstellen en de discussie hierover:

'... want tussen droom en daad staan wetten in de weg en praktische bezwaren...'

De heer Kamp bedankt gedeputeerde voor het beantwoorden van de schriftelijke vragen van D66 en heeft nog drie punten; het proces, het risico, de bedrijfsvoering.

Ten aanzien van het proces spreekt hij dank uit voor de informatiesessies die vooraf zijn gegeven en waarin de complexiteit duidelijk werd. D66 heeft onderzoek gedaan hoe andere provincies met visie omgaan bij dit soort onderwerpen. De provincie Drenthe heeft één recreatieschap. De bestuurlijke lijnen en de taken en bevoegdheden zijn duidelijk. Dat zou D66 ook willen voor de provincie Utrecht, maar de heer Kamp realiseert zich dat de provincie te maken heeft met een historisch kader dat tot de huidige situatie heeft geleid.

De risico's – wat zijn concreet de risico's die wij als provincie lopen, bijvoorbeeld bij de gemeenschappelijke regeling over de bedrijfsvoeringsorganisatie?

Ten aanzien van de bedrijfsvoering vraagt de heer Kamp of deze efficiënter en goedkoper wordt.

Einde eerste termijn

Gedeputeerde Schaddelee beluistert de zoektocht en het behoeft aan een visie voor de toekomst. De route is inderdaad nog onduidelijk en niet alleen te bepalen door de provincie.

Zoals aangegeven door de heer Westerlaken gaat het ver terug, misschien nog wel verder dan 1987. De rode draad uit de afgelopen twee jaar is de onwil als basis bij gemeenten, zeker als het gaat om boven regionale voorzieningen. De gezamenlijke visie die opkwam uit de gesprekken met de deelnemende gemeenten zou voor de heer Schaddelee ook de visie van de Provincie kunnen zijn, namelijk 'solidariteit als basis'; met elkaar betrokken blijven bij het in stand houden van recreatieve voorzieningen.

Ten aanzien van de toekomstbestendigheid wordt de mogelijkheid genoemd om het te organiseren in één schap waarbij de Provincie de lead neemt. Daar is voor nodig dat 26 gemeenten aansluiten. Als provincie totaal de lead neemt, zonder de gemeenten, betekent dat dat alle kosten voor de Provincie zijn.

Mevrouw Groen vraagt hoe de recreatieve wensen en voorzieningen zich verhouden tot natuurwaarden. Hoe geef je vorm aan groene recreatie? Dat is wel geborgd, daarvoor zijn kaders binnen de provincie (o.a. de omgevingsvisie), op landelijk- en op Europees niveau.

Mevrouw Groen vraagt in welke setting het gesprek plaatsvond met de gemeenten over bovenregionale voorzieningen.

Zij noemt de uitspraak van gedeputeerden dat alle gemeenten moeten aansluiten wanneer er één recreatieschap zou komen, en zijn twijfels daarbij of dat zou gebeuren én de mogelijkheid om als Provincie de leiding te nemen en alles te betalen. Daar zitten naar het idee van mevrouw Groen nog wel nuances tussen.

Gedeputeerde Schaddelee zegt dat de context van het gesprek een bijeenkomst was met de DB leden van SGL. De tweede uitspraak, daar is de heer Schaddelee het mee eens.

In de tweede helft van dit jaar wil de Provincie met alle gemeenten in gesprek gaan over de stip op de horizon. Ten aanzien van de suggestie van een einddatum. Momenteel wordt gewerkt aan de afspraken met Staatsbosbeheer, daar zit een eindigheid in. Dat wordt geen contract tot in het oneindige, en er zullen ook evaluatiemomenten in zitten. Als het gaat om de eindigheid richting de samenwerking in de nieuwe GR-en, vraagt gedeputeerden naar de boodschap achter dit verzoek. Het is namelijk ook een enorme disclaimer bij de samenwerking met de gemeenten. Dat geldt ook voor het amendement van de SGP. U kunt mij een amendement meegeven om iets aan te passen in de voorliggende stukken, maar dat kan alleen als er een meerderheid vanuit de andere deelnemers is die eenzelfde amendement vanuit de gemeente meegekregen hebben. De Provincie heeft maar één stem.

De heer Eggermont stelt dat als gedeputeerde voorstelt om te wachten op de nieuwe regeling, dan is het toch niet gek als de Staten de opdracht geven om daar een einddatum in op te nemen. De regeling komt hier vervolgens terug, en dan kunnen we het er opnieuw over hebben.

Gedeputeerde Schaddelee adviseert dat te doen in de vorm van een motie. Er ligt nu bij alle raden een gelijkkluidend besluit voor. Dat besluit kan niet eenzijdig gewijzigd worden. Met een motie geeft u mij de opdracht mee om het te bewerkstelligen.

De heer Van den Dikkenberg ziet dit ook als een van de risico's van het voorstel. We stappen in iets waarvan nu al aangekondigd wordt dat niemand het de ideale situatie vindt en uit het proces dat tot nu toe gevoerd is ligt het ook niet voor de hand dat dit de komende jaren in een andere richting te krijgen, of dat wij als Provincie dichter bij

de realisatie van onze recreatie doelstellingen komen. Daarom is het nu het geëigende moment om dat besluit aan te passen. In welke vorm kan die wijziging in de nieuwe regeling dan wél worden aangepast?

Gedeputeerde Schaddelee antwoordt dat hij die opdracht kan meenemen in de vorm van een motie, want daarmee kunt u als Staten een richting meegeven wat u de komende vijf jaar van mij als gedeputeerde verwacht. Maar zoals het nu klinkt: we moeten in een gemeenschappelijke regeling stappen en gelijk aangeven dat we er na vijf jaar weer uit willen, gedeputeerde heeft geen middelen om de gemeenten te dwingen om deel te nemen aan een gemeenschappelijke regeling. Ik deel uw ambitie en ik ga in de tweede helft van het jaar mijn best doen om er zoveel mogelijk gemeenten bij te betrekken, maar om nu al een landmijn neer te leggen waarbij we de klok in stellen op over 5 jaar, dat is gevaarlijk. Dan blaas je iets op terwijl je niet weet wat de komende vijf jaar de ontwikkelingen zullen zijn.

De heer Eggermont zegt dat dit precies is waarvan we ten aanzien van gemeenschappelijke regelingen hebben gezegd: als daar dingen worden bedacht die we niet willen, dan moet helder zijn op welke termijn we daarmee stoppen en hoe we dat verder organiseren. Daarvoor is dit het goede moment. En het is voor de SP ernstig de vraag of we een gemeenschappelijke regeling willen. In deze discussie merk je ook al dat bestuurders zich altijd kunnen verschuilen achter de opstelling van andere gemeenten.

Mevrouw De Haan ziet wel een risico dat bij het plaatsen van een tijdslot. Daarmee blaas je de GR op. En wat je nu op basis van solidariteit doet aan publieke recreatieterreinen, dat geef je dan weer weg aan de grillen van gemeenten. Daar is het Henschotermeer een voorbeeld van. Lopen we daarmee het risico om recreatie terreinen kwijt te raken aan het goeddunken van de gemeenten en de colleges?

De heer Eggermont is het daarmee eens, maar zegt ook dat politiek bedrijven voor een deel bestaat uit risico's nemen. Het is ook een kwestie van vertrouwen in het bestuur van de gemeenten.

Gedeputeerde Schaddelee hervat het beantwoorden van de vragen.

U wilt meer grip. Dan is het een tegengesteld idee om het overleg binnen een paar jaar op te blazen. Je raakt daarmee de goedwillende gemeenten waarmee je nu in het schap zit. We gaan nu RMN opheffen en de twee regelingen waar we in zitten gaan we aanpassen. We kunnen dus niet zomaar zeggen, we stappen daar over een paar jaar uit.

De PVV raadt aan om te wachten op beslissingen van gemeenten. De provincie en de gemeente zijn gelijkwaardig deelnemer in de schappen. Dit voorstel ligt overal tegelijkertijd voor. Uit de contacten van gedeputeerde met de wethouders van de gemeenten heeft hij de indruk dat dit voorstel in de gemeenten zal worden aangenomen.

Is 2023 niet te snel? Het streven was eigenlijk 1-1-2022. 2023 gaat dus eerder te langzaam.

Bij SGL is inderdaad bewust niet gekozen voor een bedrijfsvoeringsorganisatie. Het aanbestedingsrechtelijke vraagstuk loopt op dit moment. Zodra daar meer informatie is zal gedeputeerde dat met de Staten delen.

Over RMN beslissen uiteindelijk de AB's en de DB's van de schappen.

De provincie is onderdeel van de schappen. Daar zijn raden en Staten in de lead.

Er is nog veel onzeker zoals mevrouw Hoek schetst, maar deze besluiten zijn nodig om tot afspraken en invulling te kunnen komen.

De druk door de gemeenteraadsverkiezingen. Het was inderdaad fijn geweest als het sneller was gegaan, maar we hebben u zoveel mogelijk in alles meegenomen de laatste tijd.

De provincie Noord Holland zit ook in het AB en het DB van het Plassenschap. Ze zijn intensief bij betrokken.

De heer Westerlaken verduidelijkt dat hij vroeg of de reacties van de gemeenten al binnen zijn. Dat kan dan betrokken worden bij het schrijven van het amendement.

Gedeputeerde Schaddelee heeft vorige week gesproken met aantal DB leden. In de raden waar het al heeft voorgelegen waren ze allemaal positief over de voorstellen en is het als hamerstuk doorgeleid. In een aantal gemeenten moet het nog in de commissie worden besproken.

De vraag van mevrouw De Haan: ja het is in lijn met de nota Verbonden partijen voor zover het gaat over de samenwerking met de GR-en.

Het proces Nationaal park Utrechtse Heuvelrug is hier niet bij betrokken omdat het geen onderdeel is van de twee schappen zoals we die nu hebben.

De heer Kamp kent zijn klassiekers, maar het gedicht van Willem Elschot ging over een echtgenoot die van zijn echtgenote af wilde, dat is gelukkig niet wat past bij de schappen. Iedereen zit nog in het huwelijksbootje, maar we zijn de boot wel behoorlijk aan het vertimmeren.

Drenthe is inderdaad een mooi voorbeeld waarbij met alle 11 gemeenten één schap is gevormd.

Gedeputeerde ziet geen extra risico's bij de bedrijfsvoeringsorganisatie. Het is redelijk beheersbaar omdat je dat met een aantal andere bestuurlijke overheden dekt.

De bedrijfsvoering, wordt dat goedkoper? Gedeputeerde denkt van wel. Er is straks nog maar één bestuur en minder verantwoording af te leggen is. Wat overblijft is toezicht en controlemechanisme op de schapsbesturen.

Vragen in tweede termijn

Mevrouw Groen wil opmerken dat er zijn meer stappen zijn in de situaties die gedeputeerde schetst dan hij op dit moment voor zich ziet. GL wil daar graag over in gesprek met gedeputeerde.

De heer Weijers vraagt hoe groot de zak geld is waar gedeputeerde van spreekt. Deze vraag mag bij de volgende beraadslagingen terugkomen.

De heer Eggermont zegt dat de SP betrokken wil zijn bij het voorstel tot amendement van de SGP. Het advies van gedeputeerde om een motie op te stellen neemt de heer Eggermont in overweging.

De heer Van den Dikkenberg zegt na te gaan denken of het uitkomt op een amendement of een motie. Hij is het eens met GL dat gedeputeerde een erg zwart/wit beeld schetst over het tijdslot.

Mevrouw Hoek heeft geen aanvullende vragen of opmerkingen. Zij wil de informatie van gedeputeerde nog eens beluisteren om een goed beeld te vormen.

De heer Janssen denkt dat de Provincie bij zichzelf te rade moet gaan welke rol zij voor zichzelf zien. Financier, uitvoerder, regelgever?

Over het amendement van de SGP merkt de heer Janssen op dat het belangrijk is om vast te leggen, ook naar de partners in de provincie, dat we nadenken over een vervolgstap hierop. Omdat dit wat ons betreft een onvolkomen vorm is.

De heer Janssen denkt dat het niet goed is om als provincie lange termijn verplichtingen aan te gaan. Ook naar Staatsbosbeheer moet aangegeven worden dat wij niet voor de komende decennia partner daarin zijn.

De VVD wil graag met de SGP meedenken.

Mevrouw De Haan over beheer en onderhoud. Het blijft ingewikkeld dat nieuw beleid niet het vehicle is voor de BVO en de gemeenschappelijke regeling. Hoe dan wel? Dat komt wellicht later aan de orde.

De heer Kamp wil weten wat de besluitvorming is geweest bij de deelnemende gemeente. Kan gedeputeerde de Staten daar voor 9 februari over informeren?

Gedeputeerde Schaddelee vraagt wat de achtergrond is van de vraag van de heer Kamp en hoe dat van invloed kan zijn op het besluit dat de Staten nemen.

De heer Kamp zegt dat aangezien de Staten met amendementen niets meer aan de Statenvoorstellen kunnen veranderen, is het voor de Staten wel relevant wat er namens de deelnemende gemeenten naar voren komt.

De voorzitter zegt dat hooguit besloten kan worden dat alles wat tussen nu en 9 februari wordt besloten aan de Staten doorgegeven wordt. Gedeputeerde heeft namelijk al gezegd dat de gemeenten waar het reeds voor heeft gelegen allemaal als hamerstuk hebben doorgeleid.

Mevrouw De Haan, AB leden kunnen kijken of zij hier een rol in kunnen spelen, qua informatievoorziening.

De voorzitter noemt dat een mooi aanbod.

Gedeputeerde Schaddelee over de omvang van de kosten: de deelnemersbijdrage van de provincie in de schappen is 2.2 miljoen. Wil je dat als provincie overnemen dan kijk je naar de omvang van de totale begroting van beide schappen, dat is 4.6 miljoen voor SGL en voor het Plassenschap 1.5 miljoen. Dan kom je op 6 miljoen. Maar dat is niet provinciedekkend. Met factor 2 – 2.5 geldt dat voor de hele provincie, dat is een bedrag van tussen de 12 en 15 miljoen euro. Grofweg berekend. Gedeputeerde tekent daarbij aan dat samenwerking met gemeenten niet alleen handig is voor de bijdragen van de kosten, maar ook omdat je dan samen kunt optrekken bij de ontwikkeling van gebieden.

Over de motie roept gedeputeerde de indieners op om daar in te zetten wat zij willen. Formuleer wat u als Staten zou willen de komende vijf jaar, maar leg nog niet de bijl aan de wortel van de boom om de bestuurlijke verhoudingen goed te houden.

Geen lange termijnverplichtingen aangaan – dat is lastig. Er zijn de verplichtingen ten aanzien van de overname van het personeel. En doordat de RMN al zo lang sukkel is er ook sprake van achterstallig onderhoud. Eenmaal in een nieuwe structuur zou gedeputeerde ervoor pleiten wél lange termijnverplichtingen aan te gaan, in plaats van achteraf kosten te hebben voor allerlei lapmiddelen.

De voorzitter overlegt met de commissie over de debatgrootte. Het wordt een normaal debat.

De rest van de agenda kan vandaag niet meer kan worden besproken. Het vervolg vindt plaats op woensdagavond 2 februari a.s. van 19.30 – 22.30 uur. Dan worden de agendapunten 2.3, 2.5, 2.6 en 2.7 behandeld.

Mevrouw Van Gilzen vraagt om de memo Zwemwater onder het Statenvoorstel Bodem en Water te hangen zodat iedereen het kan meenemen in zijn bijdrage en er de mogelijkheid is om er deze week nog technische vragen over te stellen.

Volgens de voorzitter en gedeputeerde is de koppeling naar het Bodem en Waterprogramma is niet een hele logische. Dit zou eigenlijk integraal moeten worden besproken bij PRENT. Beter om het door te trekken naar een recreatieonderwerp. Maar technische vragen kunnen altijd worden gesteld. De link is het zwemwater.

De heer Schaddelee en mevrouw Van Gilzen overleggen samen over de juist manier om het memo te agenderen.

De voorzitter dankt eenieder voor zijn/haar inbreng en sluit vervolgens de vergadering.